

Notitie

Concept

Contactpersoon Martijn Gerritsen

Datum 8 december 2016

Kenmerk N001-1229318EMG-V01

Globale milieutoetsing Buitengebied Steenwijkerland

1 Aanleiding, doel en uitgangspunten

1.1 Aanleiding en doel

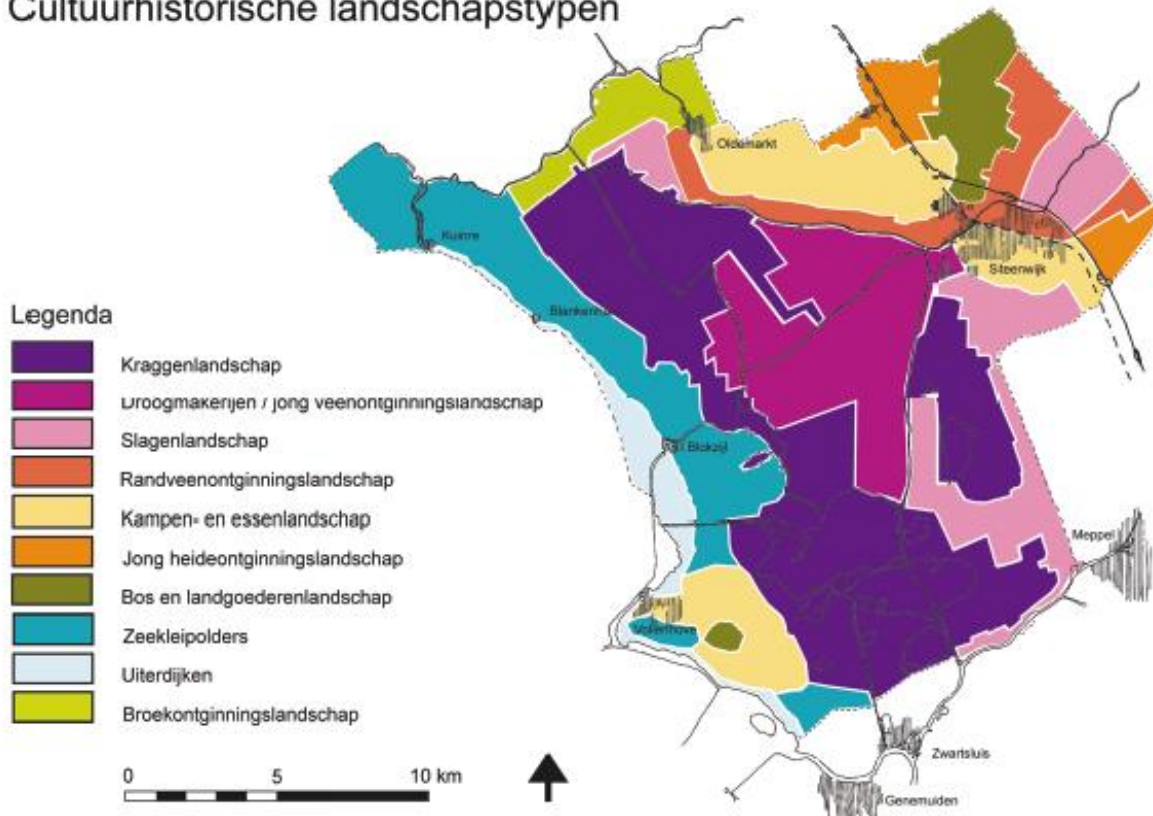
De gemeente Steenwijkerland werkt aan een nieuw omgevingsplan voor het buitengebied van de gemeente. Het oude bestemmingsplan in het buitengebied is verouderd en in het gebied is momenteel een beheersverordening van kracht. Met het oog op de inwerkingtreding van de Omgevingswet in 2018 is in de 11e tranche van de Crisis- en herstelwet artikel 7c van het Besluit uitvoering Crisis- en herstelwet van toepassing verklaard op het buitengebied van de gemeente Steenwijkerland. Daardoor is het mogelijk om een bestemmingsplan met verbrede reikwijdte (omgevingsplan) op te stellen als onderdeel van een innovatief planologisch experiment.

Vanuit de huidige situatie worden er door de gemeente ambities geformuleerd voor de ontwikkelingen die gewenst zijn in het buitengebied. De verschillende soorten landschappen gelden hierbij als onderscheidende factor. Het buitengebied is hiervoor ingedeeld naar de verschillende landschappen die erin te onderscheiden zijn (zie ook figuur 1). Voor elk worden de kernkwaliteiten beschreven. Deze gelden als basis voor de ambities die er voor elk deel van het buitengebied zullen worden geformuleerd.

Om te voorkomen dat er gewerkt zal gaan worden met bij voorbaat onhaalbare ambities is onderhavige globale toetsing uitgevoerd. Deze globale toetsing is in feite een vooronderzoek naar de milieu effecten: op basis van de eerste gebiedsgerichte ambities/ uitgangspunten is bepaald wat de belangrijkste randvoorwaarden en knelpunten zijn. De uitkomsten van deze globale toetsing zullen onderdeel uitmaken van de onderbouwing van de concept Nota van Uitgangspunten die aan de bevolking zal worden voorgelegd.

Dit vormt een belangrijke basis voor het nadere onderzoek naar milieueffecten wat in het kader van het planMER zal worden uitgevoerd. Dit zal uiteindelijk leiden tot een overzicht van condities en voorwaarden waaraan het gebruik van het buitengebied zal moeten voldoen om te voorkomen dat er ongewenste effecten zullen ontstaan. Op die manier zal het milieu onderzoek mede bepalend zijn voor de gebruiksregels die in het omgevingsplan zullen worden opgenomen.

Cultuurhistorische landschapstypen

Figuur 1 Cultuurhistorische landschapstypen in de gemeente Steenwijkerland. (Bron; Landschapontwikkelingsplan).

1.2 Uitgangspunten

De belangrijkste ontwikkelingen en leidende principes van het nieuwe omgevingsplan staan hieronder puntsgewijs vermeld:

- Het behouden en versterken van de omgevingskwaliteit in het landelijk gebied door het met behoud en/of verbetering van omgevingswaarden (rust, cultuurhistorie, landschap, veiligheid, verkeer) ruimte bieden aan ontwikkeling
- Voorziena en gewenste ontwikkelingen zijn, naast wonen, het agrarisch en recreatief gebruik
- Transformatie is het antwoord op de verwachte leegstand
- In cultuurhistorisch waardevolle gebouwen zijn nieuwe functies welkom

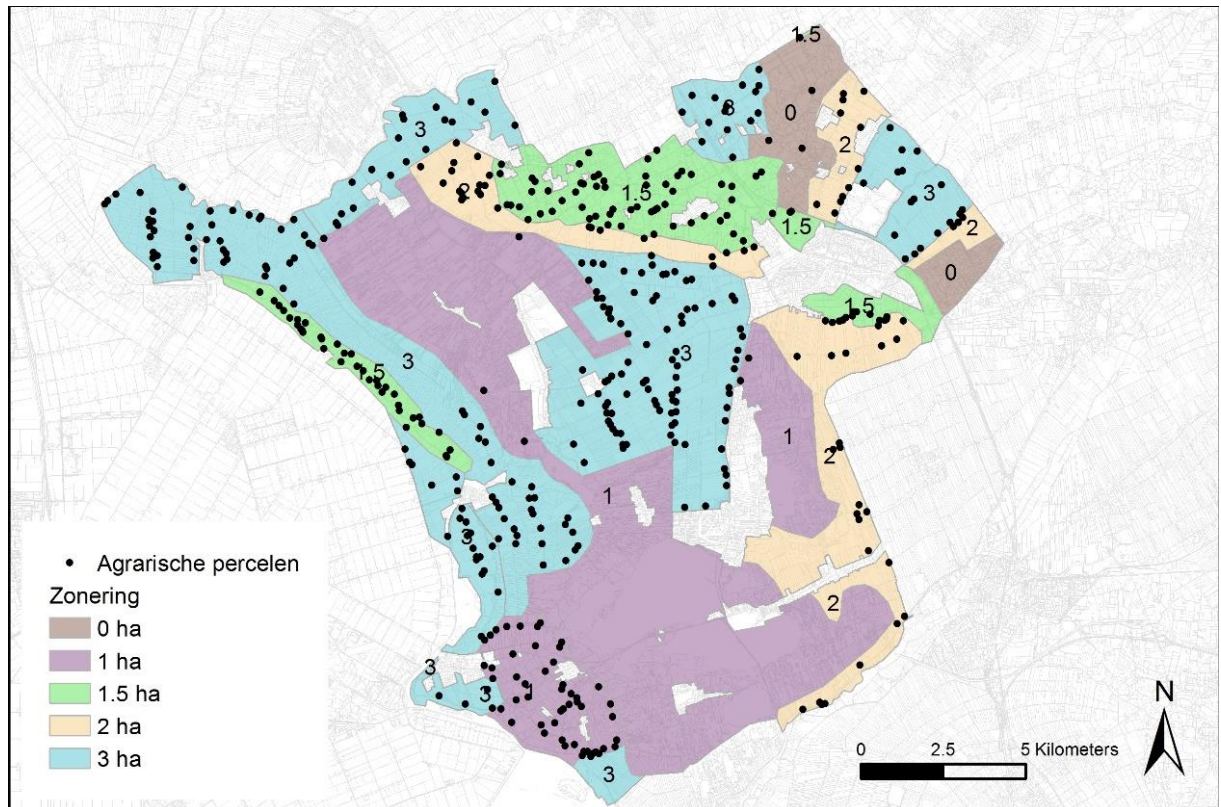
- Het voor landschapstypen karakteristieke erf is de maat en de randvoorwaarde voor nieuwe ontwikkelingen
- Agrarische bedrijven kunnen buiten de bestaande erven hun schaal vergroten, mits het aansluit bij de landschappelijk karakteristieke eigenschappen van het gebied

In onderstaande paragrafen worden bovengenoemde uitgangspunten concreet gemaakt. De uitgangspunten vormen de basis voor de globale milieutoetsing in hoofdstuk 2.

1.2.1 Grootte van het perceel

Op basis van een landschappelijke analyse zijn nadere eisen benoemd voor de maximale grootte van het agrarische perceel per landschapstype. Daarnaast is de maximale omvang van de bijgebouwen per landschapstype bepaald. In onderstaande tabel is dit weergegeven. In figuur 2 is de tabel ruimtelijk vertaald en zijn de agrarische percelen binnen de verschillende zones weergegeven.

Landschap	omvang bijgebouwen (m ²)	bouwvlak agrarische ontwikkeling (ha)
Kraggen	100	1
Slagen	150	2
Bos&Landgoederen	150	n.v.t.
Broekontginning	500	3
Essen&Kampen Vollenhove	150	1
Essen&Kampen Paasloo	150	1,5
Kolonie	100	3
Randveen Eesveen	200	2
Beekdal	500	3
Uiterdijken	500	3
Zeeklei langs de oude dijk	100	1,5
Zeeklei overig	500	3
Droogmakerij	500	3

Figuur 2 Maximale perceel grootte per landschapstype

Verder geldt voor de bebouwing binnen de percelen:

- Voor agrarische bebouwing geldt standaard 1 bouwlaag met een kap. Goothoogte is max 5 m en bouwhoogte max 14 meter met een dakhelling van 12 tot 60 graden. Afwijkingen kan wel (wanneer bijvoorbeeld al bestaand of veel voorkomend in het gebied).
- Voor woningen is de standaardmaat een goothoogte van 5,5, meter en bouwhoogte van 10 meter met een dakhelling tussen de 30 en 60 graden.

1.2.2 Transformatie

Binnen agrarische percelen is het mogelijk om van functie te wijzigen. Bijvoorbeeld wonen of (recreatieve) bedrijvigheid. Qua bedrijfsactiviteiten ligt de grens bij milieucategorie 3.2 (met vanuit de VNG-systematiek een milieugebruiksruimte-behoefte van maximaal 100 meter). Wat betreft mini campings geldt dat er maximaal 750 kampeermiddelen in de gemeente bij mogen komen en per minicamping maximaal 20 kampeermiddelen.

1.3 Leeswijzer

In deze globale milieutoetsing worden de in de voorgaande paragraaf benoemde uitgangspunten afgezet tegen de belangrijkste milieuaspecten (hoofdstuk 2). Op basis hiervan worden belangrijkste aandachtspunten en knelpunten gesignaleerd voor het vervolgproces/ planMER geformuleerd (hoofdstuk 3).

2 Toetsing

2.1 Stikstofdepositie (N2000 gebied)

In natuurgebieden (onder andere Natura 2000-gebieden) is er sprake van een overmaat aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Verkeer, industrie en het houden van vee zijn hier de belangrijkste bronnen voor. De stikstof komt daarna in de natuur terecht (stikstofdepositie). Dit is schadelijk voor de natuur (verzuring en eutrofiëring). Het belemmert ook vergunningverlening voor activiteiten van onder meer veehouders en ondernemers in de land- en tuinbouwsector. Daarom heeft het Rijk het initiatief genomen om deze stikstofproblemen aan te pakken. In het Programma Aanpak Stikstof (PAS) werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen, de natuurgebieden op een aangepaste manier te beheren om zo, per saldo, economische ontwikkelingen mogelijk te maken. Het PAS is op 1 juli 2015 in werking getreden. Het PAS is echter vooral voor projecten bedoeld. Op planniveau zal vooralsnog aangetoond moeten worden dat er geen significante effecten optreden op omliggende N2000 gebieden. Feitelijk betekent dit dat het plan niet mag leiden tot een toename van depositie op de daarvoor gevoelige natuur.

Voor de globale toetsing is onderzocht wat de gezamenlijke uitstoot van de agrarische bedrijven is in het plangebied zonder (bestaande situatie) en met uitbreiding. Voor de uitbreiding is de hiervoor beschreven gebiedsdifferentiatie als uitgangpunt genomen. In bijlage 1 is een uitgebreide beschrijving opgenomen van dit onderzoek.

Op basis van een eerste set emissieberekeningen uitgevoerd voor het buitengebied is de totale emissie uit het gebied ongeveer 455.000 kg/ jaar ammoniak. Wanneer agrarische bedrijven willen uitbreiden kan dat als er per saldo geen sprake is van een toename van de emissie. Onderzocht is daarom hoeveel intrinsieke ruimte er in het gebied beschikbaar zou kunnen zijn om, op basis van interne saldering, ontwikkelingen mogelijk te maken. Het mechanisme van interne saldering gaat er van uit dat de ondernemers hun bedrijfsvoering moderniseren, door de inzet van emissie reducerende maatregelen. Door de inzet van deze technieken is het mogelijk om op het eigen perceel extra dieren te gaan houden.

Bij de interne saldering is uitgegaan van een zekere inzet van techniek, gebaseerd op de Rav-systematiek, uitgaande van wat redelijkerwijs verwacht kan worden als inzet door de sector. Voor de intensieve veehouderij zijn we daarbij uitgegaan van een generieke emissie-reductie van 70% ten opzichte van de huidige situatie. In de melkveehouderij is uitgegaan van aanpassingen aan de roosters in de bestaande stallen. Deze maatregel heeft een emissie reductie van 54% als resultaat. Bij interne saldering gaan we ervan uit dat een ondernemer die wil uitbreiden, z'n bestaande stallen moderniseert en de uitbereiding realiseert op basis van dezelfde lage emissies per dier.

Globaal zijn vier scenario's doorgerekend:

1. Slot op de omvang van de bestaande bebouwing

Berekend is dat, als er geen extra emissie reducerende technieken worden toegepast op de bestaande bebouwing ten opzichte van wat het nieuwe besluit huisvesting verlangt, de emissies uit het gebied af zullen nemen tot ongeveer 430.000 kg/jaar

2. Ontwikkelingen binnen bouwvlakken die nu bij recht zijn toegekend

Berekend is dat zonder maatregelen de gebiedsemissie zal toenemen als alle ruimte die nu nog beschikbaar is in de bouwvlakken zal worden aangewend

3. Ontwikkelingen binnen de voorgestelde gebiedszonering

Berekend is dat er voldoende interne salderingscapaciteit beschikbaar is om de sector te kunnen laten groeien tot de voorgestelde gebiedsgerichte grenzen. Randvoorwaarde is wel dat er op alle intensieve veehouderijen een set emissie reducerende maatregelen wordt toegepast die de bestaande en nieuwe emissies met 70% reduceren. Dit kan door de inzet van een relatief eenvoudige gaswasser. Op de melkveehouderijen zijn dan op bestaande en nieuwe stallen aanpassingen van de roosters nodig om daarmee de emissies met 54% terug te brengen.

4. Worst Case: generieke groei tot 3 hectare

Om de voorgestelde gebiedszonering in een perspectief te kunnen interpreteren is ook berekend wat het effect zou zijn op een generieke groei in het hele plan gebied tot 3 hectare. In dat geval zou, met vergelijkbare technische ingrepen als in scenario 3, de gebiedsemissie toenemen tot bijna 550.000 kg/jaar.

Concept

 Kenmerk N001-1229318EMG-V01

Globale toets van voorgestelde gebiedszonering Steenwijkerland				
huidige gebieds emissie: 455.000 kg/jaar				
		berekende gebiedsemissies (4 groei scenario's)		
	binnen bestaande bebouwing	tot bouwvlak grenzen	op basis van zonering	worst case: alles 3 ha
geen emissie beperkende techniek	430,375	501,681	883,240	1,117,354
emissie reductie van 70% versus 54% (I.V. versus MVH)	202,636	238,557	427,040	543,332

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd dat het plan generiek gezien uitvoerbaar is als de voorgestelde gebiedszonering wordt toegepast (kolom 3). Dit neemt niet weg dat voor individuele percelen mogelijk zwaardere emissie reducerende technieken ingezet moeten worden. Het planMER zal dit verder inzichtelijk maken.

2.2 Ecologie

Voor het onderdeel ecologie is in beeld gebracht wat het effect is van extra ontwikkelruimte van (agrarische) percelen op de instandhoudingsdoelstellingen van de Natura2000 gebieden in de directe omgeving en op de doelstellingen van het provinciaal beleid. Ganzen, purperreiger en weidevogels zijn daarin de bepalende soorten geweest.

De minimale ruimte die nodig is voor de natuurdoelen is berekend en in kaart gebracht met behulp van GIS-modellen. Er is gebruik gemaakt van topografische kaarten (met informatie over aanwezigheid van grasland, bouwland en sloten), verstoringsafstanden van de betrokken vogelsoorten, draagkracht van verschillende terreintypen voor deze soorten en vastgelegde populatiedoelen. Zo wordt bijvoorbeeld de doelstelling voor het aantal ganzen vertaald naar het areaal geschikt grasland en bouwland en de geografische ligging van geschikt foerageergebied binnen het Vogelrichtlijngebied.

De maximale ontwikkelingsruimte is in kaart gebracht door verstoringszones rond bouw kavels als variabele te gebruiken. Vergroting van kavels en/of verandering van functie van kavels heeft effect op grondbeslag en verstoringscontouren. De kaarten worden gebruikt om de 'speelruimte' te onderzoeken van grootte, functie en landschappelijke inpassing van bouw kavels (en daarmee samenhangende verstoringsafstanden) en zonering van functies. In deze scenario's is bekeken welke effecten ontwikkelingen binnen 100 m, 200 m en 300 m zones rond agrarische bouw kavels hebben op foeragerende ganzen, foeragerende purperreigers en broedende weidevogels in het agrarische gebied. Deze effecten zijn beoordeeld vanuit de vraag welke ruimte vereist is voor de N2000-instandhoudingsdoelen voor ganzen en Purperreigers in De Wieden, en vanuit de beleidsdoelstelling voor weidevogels op grond van het Natuurbeleidplan Overijssel.

De huidige situatie gaat uit van een perceelgrootte van ca. 1 ha (kavelgrenzen op basis van topografische kaart). Scenario 1 gaat uit van ontwikkelingen binnen het huidige bouwvlak. De

Concept

Kenmerk N001-1229318EMG-V01

verstoringssafstand voor ganzen, Smient en Purperreiger bij een agrarische ontwikkeling is 100 m en voor een recreatieve ontwikkeling 200 m. Scenario 2 gaat uit van ontwikkelingen binnen een oppervlakte van 2 ha. De verstoringsszone kan zich bij agrarisch gebruik uitbreiden tot 200 m van de huidige perceelsgrens, afhankelijk van de uitbreidingsrichting, bij recreatief gebruik is uitgegaan van 200 m. De verstoringssafstanden voor broedende weidevogels is groter: 200 m bij een agrarische ontwikkeling en 300 m voor een recreatieve ontwikkeling. In bijlage 1 van deze toetsing is een uitgebreidere beschrijving opgenomen van het onderzoek (Notitie A&W Ron van der Hut, 13 december 2016). In deze bijlage zijn ook de bijhorende GIS kaarten opgenomen. Hieronder volgen de belangrijkste conclusies:

Ganzen

Samengevat staat de uitbreidingsmogelijkheid tot 3 ha in een deel van het Leeuwtveld op gespannen voet met de aanwijzing als ganzenfoerageergebied. Een toetsing aan de Nb-wet sluit vooralsnog een significant negatief effect niet uit. De versturende werking in belangrijke foerageergebieden Leeuwtveld en omgeving kan zo groot zijn, dat onvoldoende foerageergebied aanwezig blijft binnen de grenzen van het Vogelrichtlijngebied.

Purperreiger

Samengevat heeft de uitbreidingsmogelijkheid tot 3 ha in het Leeuwtveld een negatief effect op Purperreigers, dat bij een toetsing aan de Nb-wet beoordeeld zou worden als een verstoring/verslechtering. Er blijft namelijk voldoende geschikt foerageergebied over voor het instandhoudingsdoel.

Weidevogels

Er zijn duidelijke verschillen per gebied. In de zoneringskaart voor uitbreidingsmogelijkheden is voor Polder Blankenham (westzijde) 1,5 ha opgenomen, voor het Leeuwtveld 3 ha, Barsbeker Binnenpolder overwegend 3 ha, Giethoorn-Noord 2 ha en Marker- en Oosterbroek 3 ha. Benutting van deze ruimte zou betekenen dat het weidevogelgebied in de Polder Blankenham geen extra verstoring ondervindt, in Giethoorn Noord een beperkt deel, in de Barsbeker Binnenpolder globaal de helft, in het Marker- en Oosterbroek en het Leeuwtveld het grootste deel. In de laatste drie gebieden zou de weidevogelkwaliteit sterk worden aangetast. In de scenarioberekening voor functiewijziging naar recreatie en uitbreiding is een grotere verstoringss-afstand gehanteerd. De conclusies voor effecten zijn overeenkomstig, zij het dat in de drie laatstgenoemde gebieden nog groter zijn; in het Leeuwtveld zou nagenoeg het gehele oppervlak verstoord worden.

Bovenstaande betreft een zeer globale analyse uitgaande van een worstcase benadering. Maatwerk op perceel niveau zal kunnen laten zien dat er mogelijk niet overal sprake is van een

feitelijke negatief effect. Daarnaast zijn er maatregelen te benoemen om effecten te voorkomen. Deze moeten in het vervolgproces/ planMER nader worden uitgewerkt.

2.3 Verkeer

De ontwikkelingsruimte binnen het omgevingsplan kan leiden tot een toename van verkeer. Daarbij gaat het niet alleen om de uitbreiding van bedrijfsactiviteiten, maar ook eventuele neven- en vervolgfuncties (tot categorie 3.2). Per functie kan sprake zijn van sterk uiteenlopende verkeersgeneraties. In onderstaande tabel zijn op basis van CROW getallen een aantal voorbeelden gegeven van functies die zich in buitengebied kunnen vestigen. Voor agrarische bedrijven zijn geen kentallen beschikbaar.

Functie	Kencijfer per etmaal
Recreatie eenheden (huisjes)	2,6-2,8 mvt/recreatie-eenheid
Kampeersplaats	1,3 mvt per kampeersplaats
Hotel	18,0-20,9 mvt/10 kamers
Bedrijven (werkmilieu gemengd terrein)	Mvt = 4,5 * aantal Fte waarvan 20% vrachtverkeer
Horeca	Per 100 m2 vvo: 82 mvt (werkdag), 269 (zaterdag)
Kinderdagverblijf	34,9 mvt per 100 m2 BVO
Wellness	11,4 mvt per 100 m2 BVO

De agrarische bedrijven in het buitengebied van Steenwijkerland zijn aan verschillende wegtypen gelegen. Een deel ligt aan gebiedsontsluitingswegen zoals de N333, N334 en de N761. Buiten deze wegen liggen de bedrijven vooral aan erftoegangswegen. Dit zijn wegen die gericht zijn op het toegankelijk maken van woningen, bedrijven et cetera. Buiten de bebouwde kom is op deze wegen een snelheid van maximaal 60 km/uur toegestaan. Het wegprofiel van de wegen in het buitengebied van Steenwijkerland is vaak smal (zie ook onderstaande afbeelding). Twee auto's kunnen hier niet tegelijkertijd passeren. Daarnaast worden de wegen ook veel gebruikt voor (recreatief) fietsverkeer.

Figuur 3 wegprofiel Woldlakeweg

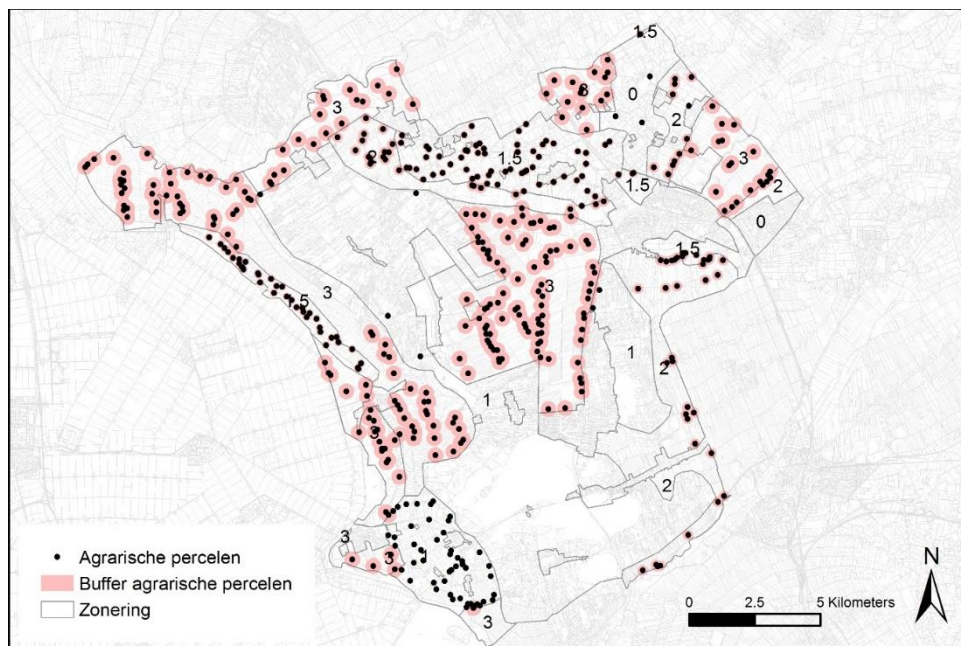
Een worstcase toename voor het gehele buitengebied kan berekend worden als bijvoorbeeld alle percelen worden ingevuld met bedrijven tot categorie 3.2. of alle percelen met een groot hotel. Dit leidt echter tot onrealistische aantallen (met veel vrachtverkeer) waar de smalle wegen in het buitengebied niet op berekend zijn waardoor knelpunten ontstaan op het gebied van doorstroming en veiligheid.

In werkelijkheid zal het meer een mix zijn van functies. Aan de hand van een fictief voorbeeld is wel de impact van verkeersaantrekkende functies inzichtelijk te maken. Bijvoorbeeld een smalle erftoegangsweg zoals de Woldlakeweg waaraan 12 agrarische bedrijven zijn gevestigd. Indien een 1/3 daarvan omschakeld van agrarisch naar een bedrijf (gemiddeld 10 mensen in dienst), 1/3 een nevenfuncties (1 hotel/ B&B, 2 campings en KDV) toevoegt en 1/3 ongewijzigd blijft zal dit leiden tot circa 359 extra voertuigbewegingen per etmaal waarvan 36 vrachtwagens (los van eventuele toenames op aansluitende wegen). De verdeling over de dag is afhankelijk per functie. Een kinderdagverblijf en een bedrijf zullen vooral begin en eind van de dag tot een piek leiden. Een hotel of camping meer verspreid over de dag. Het is niet bekend wat de huidige intensiteit is op deze wegen en of er al bestaande knelpunten zijn. Afhankelijk hiervan zou duidelijk moeten worden of een toename van deze omvang toelaatbaar is of dat het leidt tot een verdere achteruitgang. Duidelijk is in ieder geval dat de mogelijkheid tot omschakeling of het vestigen van nevenfuncties van invloed zal zijn op de doorstroming en verkeersveiligheid. De vraag is welke gebieden dit kunnen hebben of waar nadere eisen gesteld moeten worden aan de verkeersaantrekkende werking. In het planMER is dit een onderwerp om nader op in te gaan. Ook de relatie tussen een toename van verkeer en aspecten als lucht, geluid en gezondheid zal daarin nader kunnen worden uitgewerkt.

2.4 Grijsmilieu (geluid, lucht, externe veiligheid en geur)

Als gevolg van de uitbreiding van een perceel kan ook extra hinder ontstaan op het gebied van geluid, lucht, geur en externe veiligheid. Binnen het omgevingsplan worden bedrijfsactiviteiten toegestaan tot milieucategorie 3.2. Op basis van de VNG-publicatie "Bedrijven en milieuzonering" (2009) geldt bij deze milieucategorie richtafstand van maximaal 100 meter. Het milieuaspect dat de grootste richtafstand met zich meebrengt is bepalend voor de milieucategorie waarin de betreffende milieubelastende activiteit is ingedeeld. De richtafstanden zijn afgestemd op de omgevingskwaliteit die wordt nagestreefd in een rustige woonwijk. Indien de aard van de omgeving dat rechtvaardigt kan een lagere omgevingskwaliteit worden nagestreefd dan die in een rustige woonwijk. In dat geval kunnen de kleinere richtafstanden voor een gemengd gebied worden aangehouden. Voor deze globale milieutoetsing gaan we uit van de worstcase situatie van 100 meter. Net als bij het onderdeel ecologie verschuift deze contour indien het perceel wordt uitgebreid. Uitgaande van een huidige perceel van 1 hectare levert dit bij uitbreiding de volgende afstanden op (zie ook figuur 4):

Uitbreiding tot	Uitbreiding hindercontour t.o.v. de huidige contour
1,5 ha	+ 50 meter
2 ha	+ 100 meter
3 ha	+ 200 meter

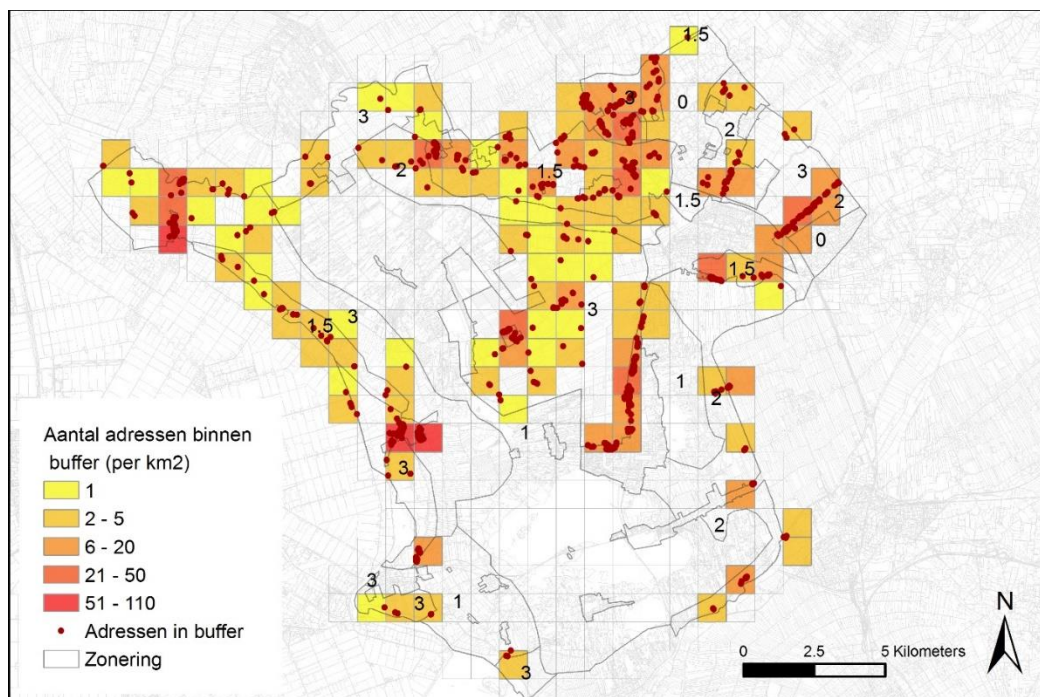

Figuur 4 De maximaal benodigde milieugebruiksruimte rondom agrarische bedrijven

Onder milieugevoelige functies worden (bedrijfs)woningen, zorginstellingen, onderwijsinstellingen, kinderopvang e.d. begrepen. Op basis van een globale GIS analyse is in beeld gebracht hoeveel van deze functies, gespecificeerd naar deelgebied, door de uitbreiding van het perceel hinder kunnen onder vinden. In figuur 5 is weergegeven waar voorgenoemde functies binnen een hindercontour vallen (op basis van BAG: Basisregistratie Adressen).

Op basis van dit figuur blijkt dat in verschillende gebieden mogelijk knelpunten ontstaan tussen enerzijds de milieugebruiksruimte van bedrijven en anderzijds hindergevoelige bestemmingen. De meest in het oog springende gebieden zijn het gebied nabij en rondom Willemsoord, Eesveen, Kallenkote, Giethoorn, Scheerwolde, Kuinre en Blokzijl. De percelen met uitbreidingsruimte liggen hier in of nabij de bebouwingslinten en woonkernen.

Het betreft echter een zeer globale analyse uitgaande van een worstcase benadering. Maatwerk op perceel niveau zal kunnen laten zien dat er mogelijk niet overal sprake is van een feitelijke negatief effect. Wel maakt de kaart duidelijk waar nauwlettender naar uitbreidingsmogelijkheden en de aanwezigheid van gevoelige functies gekeken moet worden.

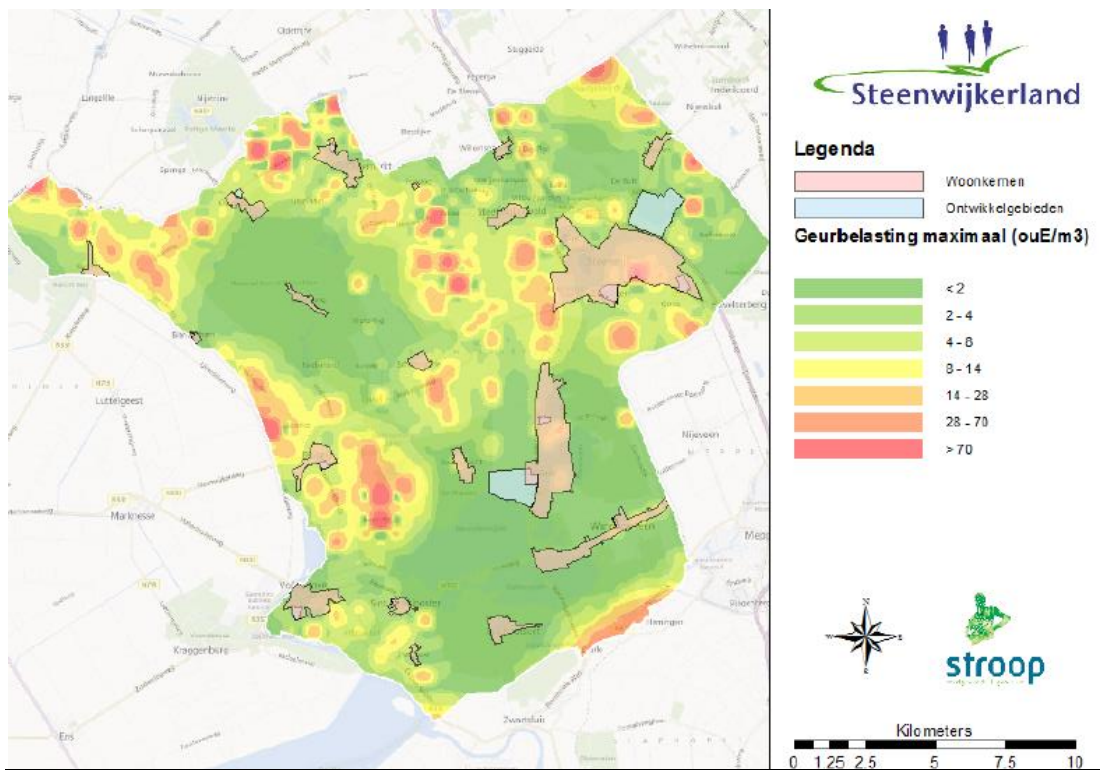
Figuur 5 Aantal gevoelige bestemmingen binnen hindercontouren/milieugebruiksruimte

Concept

 Kenmerk N001-1229318EMG-V01

Geur

Naast voorgenoemde richtafstanden kan ook sprake zijn van een cumulatief milieueffect. Dit speelt naast stikstof vooral op het gebied van geur. Het kan voorkomen dat afzonderlijke bedrijven aan de geurnorm voldoen. Maar door cumulatie kan de totale geurbelasting het aanvaardbaar hinderniveau wel overschrijden. De gemeente Steenwijkerland hanteert als streefwaarde 4 ou/m³ in de bebouwde kom en 8 ou/m³ buiten de bebouwde kom voor de achtergrond belasting. In de gemeentelijke geurverordening is de kwaliteit van het leefklimaat uitgebeeld op basis van de huidige situatie. In verreweg het grootste deel van het buitengebied, en in de aaneengesloten woonbebouwing is sprake van een zeer goed leefklimaat. In de geurverordening is een worstcase scenario doorgerekend waarin de maximale (toekomstige) situatie van de intensieve veehouderijen (opvulling tot het maatgevende geurgevoelig object) en de maximale situatie vanwege extensieve veehouderijen die hypothetisch omschakelen naar intensieve veehouderijen (opvulling tot het maatgevende geurgevoelig object) als uitgangspunt is gehanteerd. Dit leidt tot een achteruitgang van de leefkwaliteit (matig) in een groot deel van het plangebied, zie ook figuur 6. Verdere uitbreidingsmogelijkheden van percelen zal leiden in de worstcase tot meer achteruitgang van het leefklimaat in het buitengebied en de woonkernen. De precieze belasting moet nader worden doorgerekend.

Figuur 6 worstcase geurbelasting op basis van de huidige perceelgrootte (bron: geurverordening)

3 Conclusies en aanbevelingen voor het vervolg

3.1 Conclusies

Op basis van deze globale milieutoetsing wordt duidelijk dat op een aantal milieuaspecten knel/aandachtpunten te verwachten zijn als de voorgestelde gebiedsdifferentiatie en de vrijheden met betrekking tot transformatie/ nevenactiviteiten worden doorgezet. Samengevat komen de volgende punten naar voren:

- Op het gebied van stikstofdepositie lijkt het plan voor wat betreft de uitbreiding van agrarische percelen uitvoerbaar. Dit zal echter nog onderbouwd moeten worden op perceelsniveau. Een uitwerking op dit detailniveau komt aan de orde in het planMER. Agrarische bedrijven zullen voorsnog intern moeten salderen om een toename van emissie te voorkomen. De mogelijkheden die het PAS biedt kunnen (nog) niet op planniveau worden aangewend. Dit wijst de huidige jurisprudentie in ieder geval uit. Ook dit zal in het planMER nader onder de aandacht worden gebracht.
- Op het gebied van Natura 2000 doelen en provinciaal beleid voor ganzen, purperreiger en weidevogels lijken zich in het huidige voornemen vooral knelpunten te ontstaan Leeuwterveld waar uitbreiding mogelijk is tot 3 hectare. In Giethoorn Noord, in de Barsbeker Binnenvolder en in het Marker- en Oosterbroek vindt mogelijk verstoring plaatsvindt van foerageergebied van weidevogels bij de uitbreiding van percelen. In deze gebieden zal nader onderzoeken moeten uitwijzen op welke wijze maatwerk kan worden toegepast om de effecten zoveel mogelijk te reduceren. Hiervoor is een Passende Beoordeling als onderdeel van het planMER een geschikte plek. De uitkomsten bieden nadere input voor de regelgeving/ randvoorwaarden in het omgevingsplan
- Als omschakeling van agrarische bedrijven of het hebben van een nevenfunctie in het plan mogelijk zal worden kan er een toename van verkeer ontstaan in het buitengebied. Vooral op de smalle wegen in het buitengebied zal deze toename tot knelpunten kunnen leiden op het gebied van doorstroming en veiligheid. Op dit moment is er geen gestructureerd overzicht voorhanden van de maximale capaciteit van de erfdoegangswegen in het buitengebied en waar op dit moment al knelpunten aanwezig zijn. In de vervolgfase/ planMER zou hier meer duidelijk over moeten komen en de vraag beantwoord moeten worden in welke gebieden een toename van een bepaalde omvang toelaatbaar is en waar niet. Dit in relatie tot capaciteit of andere doelen zoals recreatie. Dit kan leiden tot nadere eisen m.b.t. de verkeersaantrekkende werking van functies in bepaalde gebieden. Ook de effecten op lucht, geluid en gezondheid als gevolg van een verkeerstoename zouden op een gelijke wijze benaderd moeten worden.
- Op het gebied van grijsmilieu is gekeken naar de hindercontouren in relatie tot gevoelige bestemmingen. Hieruit blijkt dat in verschillende gebieden uitbreidingsmogelijkheden op gespannen voet staan met woonkernen en linten. Dit vraagt ook om nader maatwerk voor

met name de percelen nabij woongebieden. In het planMER kan hier nader aandacht aan worden besteed.

3.2 Aanbevelingen/ bespreekpunten vervolg

De in de voorgaande paragraaf benoemde aandachtspunten stellen qua aanpak de volgende eisen aan het planMER (mede gebaseerd op tussentijdsadvies van de Cie.-m.e.r. op het planMER omgevingsplan buitengebied Boekel).

- de huidige situatie (leefomgevingsfoto) en de autonome ontwikkeling in beeld brengen voor in ieder geval de verkeerssituatie en grijsmilieu (gezondheid). Op basis hiervan wordt inzichtelijk waar nu knelpunten aanwezig zijn op deze aspecten en waar nog ruimte is voor groei.
- Mede op basis van voorgaande stap ambities formuleren in termen van streefwaarden (ook onder de wettelijke normen) voor de omgevingskwaliteit, waarbij gevarieerd kan worden in de mate en locaties/ deelgebieden waar deze streefwaarden gelden. Aan de hand van het bovenstaande in combinatie met de beschrijving van de huidige situatie kan worden aangegeven waar aanvullende inspanningen nodig zijn om de doelen en ambities te halen. In wezen vraagt dit om nadere visie, naast de huidige landschappelijke visie, op de omgevingskwaliteit in het gebied.
- een monitorings- en evaluatiesysteem op te nemen om in de gaten te houden in welke mate de ambities worden bereikt en of de milieugevolgen acceptabel blijven.

Wat betreft scenario's voor de toekomst stelt de Commissie het volgende voor: *“In een MER moet altijd de maximale invulling van een plan worden onderzocht. Tot op zekere hoogte sluiten bestemmingen elkaar echter uit. De Commissie adviseert daarom, voor een reëel beeld van de effecten van de alternatieven en de maximale invulling van het plan en de wenselijkheid daarvan, rekening te houden met functies die elkaar uitsluiten. Een belangrijke uitdaging voor het buitengebied is echter ook de omgang met stilstand.”*

Dit noopt de Commissie ertoe de volgende mogelijke scenario's te benoemen die ook van toepassing kunnen zijn op het buitengebied van Steenwijkerland:

- **volledige invulling van bouwvlakken met veehouderijen inclusief schaalvergroting** (dit kan ook optreden doordat één agrariër meerdere bouwvlakken benut). Aspecten die bij dit scenario belangrijk zijn, zijn geurhinder, luchtkwaliteit, de effecten van stikstofdepositie op Natura 2000-gebieden, geluidhinder en ruimtelijke inpassing van erven en stallen. Dit scenario is al globaal onderzocht in deze toetsing.
- **maximale transitie van het buitengebied naar andere functies**; aspecten die bij dit scenario mogelijk spelen zijn ruimtelijke kwaliteit, verkeer door de toename van bedrijvigheid en, door de veranderingen van functies, ook sociale aspecten. Geadviseerd wordt om gebruik

te maken van een representatieve invulling op basis van de ervaringen bij transitie tot nu toe.

- **Stilstand;** het kan zo zijn dat in de planperiode initiatieven en investeringen in het gebied schaars zullen zijn. Aspecten die bij dit scenario spelen zijn geurhinder, luchtkwaliteit en geluidhinder op korte termijn omdat niet wordt geïnvesteerd op agrarische bedrijven, en op langere termijn het ontbreken van geld voor noodzakelijke saneringen bijvoorbeeld op het gebied van asbest dat is verwerkt in stallen, onveilige situaties in niet afgesloten leegstaande stallen en putten, et cetera.

Deze scenario's zouden ook een goede basis kunnen bieden voor het planMER voor Steenwijkerland. Vooral het scenario maximale transitie geeft houvast voor het milieuonderzoek in de regio aan mogelijkheden (zie bijvoorbeeld beschouwing onderdeel verkeer in deze notitie) die denkbaar zijn aan andere functies in het buitengebied. De volledige invulling en stilstand scenario's geeft goed de bandbreedte weer tussen waarin effecten optreden.